

Bilten SDMI ■

Zaključki strokovnega srečanja e-Zdravje po meri človeka, Zreče, 12.-14. aprila 2007

Uvod

Med 12. in 14. aprilom 2007 je Slovensko društvo za medicinsko informatiko v Zrečah organiziralo tradicionalno strokovno srečanje z naslovom e-Zdravje po meri človeka.

Več kot 150 udeležencev iz vrst politike, managementa, akademske sfere, zdravstvenih delavcev in informatikov je razpravljalo o aktualnih izzivih za nadaljnji razvoj e-Zdravja v Sloveniji.

Dokument povzema razpravo in zaključke delavnic in okroglih miz srečanja. Društvo ga naslavlja na Ministrstvo za zdravje in management v zdravstvu z namenom opozoriti, da je potrebno zagotoviti enotno usmerjanje, finančna sredstva in druge spodbude za hitrejšo uvajanje informacijskih in telekomunikacijskih rešitev v slovenskem zdravstvu.

Uresničevanje nacionalne strategije eZdravje2010

Ministrstvo za zdravje je izvedlo pomembne korake glede uresničevanja strategije – predvsem z ustanovitvijo Sveta za informatiko v zdravstvu in Odbora za zdravstveno informacijske standarde. Obe telesi intenzivno delujeta, vendar zaradi omejenih kadrovskih virov (člani teles opravljajo

delo poleg rednih služb) ni mogoče zastaviti širših projektov.

Ministrstvo daje možnost koriščenja precejšnjega obsega finančnih sredstev za razvoj eZdravja, za kar je potrebno pravočasno pripraviti projektne načrte in organizirati usklajeno izvedbo teh projektov.

Uresničevanje strategije in akcijskega načrta, ki je v pripravi, je torej mogoče pospešiti, če bo zagotovljeno ustrezno koordiniranje nalog, dobra strokovna podpora in bodo zagotovljeni potrebni finančni in kadrovski viri.

Poleg centralno planiranih projektov, je potrebno zagotoviti možnosti za uresničevanje pobud v posameznih strokovnih in delovnih sredinah.

Pri načrtovanju rešitev je potrebno upoštevati, da je informatika orodje za prenovo strokovnih in poslovnih procesov v zdravstvu. Brez ustreznih sprememb v procesih ne more zagotoviti pričakovanih učinkov, med katerimi sta najpomembnejša varnost zdravstvene obravnave pacienta in obvladovanje tveganj v zdravstvenih organizacijah.

S pomočjo informatike je mogoče in je potrebno zagotoviti uvajanje novih modelov zdravljenja, oskrbe in skrbi za zdravje, kar bo odziv na povečane potrebe po zdravstvenih storitvah, ki jih prinaša staranje slovenskega prebivalstva.

Slika 1 Državnemu sekretarju nikoli ne zmanjka sogovornikov.

Slika 2 Ko gre zares, je treba biti resen.

Slika 3 Napetost pred izletom v neznano je očitna.

Center za informatiko v zdravstvu

Društvo podpira napore Ministrstva po čim prejšnji vzpostavitvi Centra za informatiko v zdravstvu (CIZ), ki je predviden v strategiji. Stališče, ki je bilo sprejeto na strokovnem srečanju, je, da gre za ključni element strategije in poudarja potrebo po vzpostavitvi močnega centra, ki bo prevzel načrtovanje in koordinacijo razvojnih projektov, zagotovil učinkovite postopke financiranja in zagotovil strokovne kapacitete za vsa ključna področja. CIZ mora prevzeti razvoj in vzdrževanje potrebne infrastrukture in standardov.

Skrbeti mora tudi za pripravo strategij in akcijskih načrtov za naslednja obdobja.

Zdravstveno omrežje

Zanesljive, varne, zmogljive in stroškovno sprejemljive komunikacije so nujno potrebna infrastruktura, ki jo je potrebno zagotoviti in vanjo vključiti vse zdravstvene institucije in izvajalce zdravstvenih storitev.

Takšno omrežje predvidevajo nacionalni projekti Zavoda za zdravstveno zavarovanje, Inštituta za varovanje zdravja in drugi projekti. Omrežje je nujno potrebno za nadgradnjo obstoječih rešitev izmenjevanja podatkov med zdravstvenimi delavci in izvajalci.

Zdravstvo potrebuje podobno sodobno omrežje, kot ga pripravlja državna uprava za svoje organe, pri čemer je potrebno upoštevati specifične potrebe zdravstva po kapacitetah in varnosti podatkov. Omrežje mora biti povezano z drugimi omrežji v državi, da bo omogočeno izmenjevanje podatkov z drugimi sektorji. Za učinkovito uporabo zdravstvenega omrežja je potrebno zagotoviti zmogljiva in varna lokalna omrežja znotraj zdravstvenih zavodov.

Vzpostavitev zdravstvenega omrežja mora biti ena od prednostnih nalog bodočega CIZ.

Slika 4 Naš prezident miri Marijo Zevnik, zadaj pa si Drago Rudel misli: jaz imam s seboj vse potrebno...

Slika 5 Mladci...

Slika 6 Dolgoletni stebri društva: Mojca Paulin, Marija Zevnik in Marjan Premik.

Standardi

Slovenska zdravstvena informatika nujno potrebuje enotne nacionalne standarde. Najbolj prioritarna področja so:

- podatkovne strukture za izmenjevanje podatkov,
- enotni šifranti,
- enotno obvladovanje varnosti podatkov v zdravstvenih organizacijah.

Odbor za zdravstveno informacijske standarde je sprejel jasne usmeritve za razvoj standardov, vendar je potrebno zagotoviti ustrezne strokovne in finančne vire za pravočasno pripravo in redno vzdrževanje standardov, ki jih potrebujejo aktualni projekti.

Operativna priprava standardov je začasno lahko naloga posameznih projektov, ki takšne standarde potrebujejo kot prvi za vzpostavitev rešitev. Kasneje mora razvoj in skrbništvo standardov prevzeti CIZ.

Zakonodaja in mednarodni standardi s področja varnosti podatkov od izvajalcev zdravstvenih storitev zahtevajo vzpostavitev celovitih sistemov za upravljanje z varnostjo podatkov. Zagotoviti je potrebno ustrezne organizacijske in tehnične rešitve. Društvo predlaga, da se čim preje pripravijo enotna priporočila za vse izvajalce zdravstvenih storitev.

Slika 7 V društvu imamo zelo različne generacije: mlade, manj mlade in še manj mlade...

Slika 8 Nekateri verjamejo vse...

Slika 9 Ne, nihče ni umrl – gledamo maketo samostana.

Sistem on-line

Društvo podpira ZZZS-jev projekt vzpostavitve sistema on-line zdravstvenega zavarovanja in prenove sistema KZZ. Vgrajene varnostne in komunikacijske rešitve so pomembna infrastruktura za vse povezane informacijske rešitve v zdravstvu. Zato društvo predlaga, da se vzpostavljeni infrastruktura v čim večji meri izkoristi tudi za druge projekte, ki potrebujejo zanesljivo varnost podatkov, zanesljivo komuniciranje in centralno vodene zbirke podatkov.

Projekt uvaja nove tehnologije, standarde in varnostne ukrepe, ki bodo poleg vzpostavitve načrtovanih rešitev omogočili kakovosten preskok v internih informacijskih sistemih pri izvajalcih – predvsem na področjih strojne in komunikacijske opreme, varovanja podatkov in zanesljivosti delovanja. Društvo poziva management in informatike v zdravstvu, da vzpostavljene rešitve izkoristijo za posodobitve komuniciranja znotraj organizacij in komuniciranja organizacije s poslovnim okoljem.

Okvir za izvajanje projektov, ki so rezultat iniciativ iz zdravstva

V različnih sredinah dnevno nastajajo pobude za nove informacijske rešitve. Pri veliko projektih se razvije le del načrtovanih rešitev. Razlogi za to so predvsem v pomanjkanju finančnih sredstev, pomanjkanju infrastrukture (komunikacije, varnost), pomanjkanju strokovnih usmeritev in nacionalnih standardov (predvsem standardov za podatke in šifrance).

Navedene pomanjkljivosti je potrebno odpraviti s pomočjo sodelovanja Ministrstva za zdravje in bodočega CIZ na področju priprave učinkovitega poslovnega in strokovnega okolja za izvajanje takšnih projektov.

Poleg zagotavljanja predpogojev za delovanje, je potrebno oblikovati enotne kriterije izdelkov takšnih projektov – predvsem tako, da se nosilce projektov zaveže, da rešitve celovito predstavijo širši zdravstveni sferi in se tako zagotovi širjenje dobre prakse v druge zdravstvene organizacije.

Zakon o evidencah s področja zdravstva

Ministrstvo za zdravje je pripravilo osnutek novega Zakona o evidencah s področja zdravstva, ki je ena ključnih zakonskih podlag za obdelavo podatkov v zdravstvu.

Slika 10 Degustacija vin je bila dobro obiskana.

Slika 11 Še nekaj mlajših stebrov društva: Robert Purič, Nina Dolenc in Tomaž Marčun.

Društvo vabi člane, management, zdravstvene delavce in informatike, da proučijo osnutek in posredujejo svoje pripombe. Le ustrezne pravne podlage namreč omogočajo zbiranje in obdelovanje vseh tistih osebnih in drugih podatkov, ki so ključnega pomena za kakovostno in učinkovito delo zdravstvenega delavca, izvajalca zdravstvenih storitev in nacionalnih institucij.

Podobna opozorila veljajo tudi za druge zakone, ki jih pripravlja ministrstvo.

Uvajanje novih tehnologij

Zdravstvenim delavcem je potrebno omogočiti pridobitev osnovnih znanj s področja organiziranja in informatike ter spoznavanje novih informacijskih tehnologij, ki pomagajo pri zagotavljanju višje kakovosti in učinkovitosti izvajanja zdravstvenih storitev.

Omogočiti je potrebno pridobivanje celovitih in sodobnih znanj tako v času rednega študija, kakor tudi skozi funkcionalna izobraževanja ob delu.

Evropska konferenca eHealth 2008 v Sloveniji

Slovenija bo v maju naslednje leto gostila pomembno evropsko konferenco na temo eZdravja. To bo največji konferenčni dogodek v času slovenskega predsedovanja Evropski uniji. Pričakovati je preko 800 udeležencev z uradnimi delegacijami Evropske komisije in držav članic.

Dogodek je izredna priložnost za promocijo slovenskih projektov in dosežkov. Zato društvo poziva člane, zdravstvene organizacije in institucije, da prispevajo k izvedbi in programu te konference.

Pripravil: Ivan Eržen, predsednik Slovenskega društva za medicinsko informatiko.

■ **Infor Med Slov:** 2007; 12(1): 41-45